

GAZETA LWOWSKA

Wychodzi codziennie o godzinie 4 po południu w dni świąt i niedziel.

Numer pojedynczy kosztuje w miejscu 5 centów, w mieście 7 centów. — Biuro Redakcji i Administracji ulica Wałowa Nr. 29. — Listy należy frankować. — Reklamacje otwarte do 10 dni od opłaty.

Prenumerata z przesyłką pocztową wynosi rocznie 16 zł., półrocznie 8 zł., kwartalnie 4 zł., miesięcznie 1 zł. 35 ct. W miejscu rocznie 12 zł., półrocznie 6 zł., kwartalnie 3 zł., miesięcznie 1 zł.

Przewodnik naukowy i literacki, dodatek miesięczny do „Gazety Lwowskiej” otrzymują cało- i półroczni abonenci bezpłatnie, jednakże ci tylko, którzy prenumerują od 1 stycznia do końca czerwca, lub od 1 lipca do końca grudnia, ewentualnie od 1 stycznia do końca czerwca. Przewodnik prenumerowany osobno kosztuje 4 zł.

Jednorazowe inseraty obliczają się po 7 centów kilkakrotnie po 6 ct. od miejsca jednego wiersza.

Inseraty przyjmują w Austrii i Niemczech wszystkie agencje anonsów; we Francji w Paryżu wyłącznie agencja p. Adama, Carrefour de la Croix Rouge 2.

Ciężką żałobą okrył się Najdostojniejszy Dom Monarszy. Wczoraj około godziny 1 po południu przeniósł się do wieczności Ojciec Jego Ces. Król. Apostolskiej Mości, miłościwie panującego nam Monarchy, Cesarza Franciszka Józefa, syn śp. Cesarza Franciszka I.,

Jego Ces. Wysokość Arcyksiążę

Franciszek Karol Józef.

Śp. Arcyksiążę dożył sędziwego wieku; liczył lat przeszło 75. Urodził się 7 grudnia 1802 roku. Po abdykacji Swego brata, śp. Cesarza Ferdynanda, powołany na tron austriackiej monarchii, zrzekł się korony na rzecz najstarszego syna Swego, panującego nam miłościwie Najjaśniejszego Cesarza i Króla Franciszka Józefa.

Serce Monarchy boleśnie dotknięte zostało zgonem ukochanego Rodzica. Ciężki żal Jego podziela głębokiem i rzewnem współczuciem ludność całej Monarchii, składając hołd pośmiertny na grób Zgasłego, którego sędziwa i szlachetna postać, pełna uroku cnót i dobroci, otaczana była zawsze najgłębszą czecią i najżywszą sympatją.

CZEŚĆ NIEURZĘDOWA

Lwów, dnia 9 marca.

Nad wszelkie spodziewanie rozprawy budżetowe rozpoczęły się w Radzie państwa w sposób wcale burzliwy, jeżeli w ogóle można tego wyrażenia wobec wybryków parlamentarnych, bardziej gorszących niż niebezpiecznych. Dziś zapewne sprawozdawca nasz poda czytelnikom obszerny opis tego ożywionego posiedzenia — na tem zaś miejscu poprzestać musimy na kilku szczegółach, które nam podały wczorajsze telegramy. Jeden z deputowanych, p. Schoenerer, zdaje się pozazdrościł laurów najskrajniejszym mowcom parlamentarnym francuskim, i wystąpił z formalnym gradem wycieczek i z wielką profuzją wątpliwych dowcipów przeciw rządowi. Na szczęście był to fakt osobniony, była to nowość w parlamencie austriackim, która, jak się tego spodziewać należy, nie znajdzie naśladowców. W Izbie nie wywołała ta namiętna filipika żadnego odgłosu, a budżet z pewnością nie ucierpi na opozycji doktrynerów, którzy zbawić chcą finanse państwa radykalnymi zamachami na własność, a rękojmiej politycznego rozwoju i potęgi monarchii upatrują w hasłach bellewilskich, i w powołaniu t. z. *nouvelles couches* na arenę akcji publicznej. Na tem samem posiedzeniu wystąpił także jeden z deputowanych galicyjskich ze skargą na „ucisk narodowości ruskiej”. Nie znamy jeszcze tekstu tego przemówienia, nie wiemy jak to stereotypowe *ceterum censeo* tym razem starano się usprawiedliwić, ubolewać wszakże wypada, że u pewnych deputowanych stało się prawie nałogiem, podawać w podejrzenie bezstron-

ność władz krajowych i w tendencji ny sposób przedstawiać w dwuznacznym świetle stosunki kraju, stojące pod ścisłą strażą tych samych praw, jakie obowiązują w całej monarchii.

Mowa tronowa włoska, oczekiwana z pewną ciekawością już z tego samego powodu, że miała być pierwszym orędziem nowego monarchy, nie nastrocza tematu do obszerniejszych uwag. Jak w innych mowach tronowych ostatnich czasów, tak i w tej poruszona została kwestya wschodnia, a rolę Włoch wobec dokonanych wypadków i zapowiedzianego kongresu nacechował król Humbert w sposób bardzo pokojowy a nadto schlebający dumie narodowej. Najnowsze dzieje półwyspu italskiego mają posłużyć Włochom za argument w wymownem popieraniu sprawiedliwości i zasad humanitaryzmu. Gdyby w komentarzu mów tronowych, zazwyczaj z lekka tylko poruszających kwestye europejskie, można posuwać się tak dalece, jak to słusznie uchodzi w tłumaczeniu oświadczeń ministerjalnych, które z natury swej muszą być specjalniejsze i dokładniej sformułowane — to odwołanie się do najnowszych dziejów włoskich dawałoby do myślenia, wskazywałoby może, że Włochy w obaleniu ottomańskiego imperyum i w zupełnym przewrocie stosunków na półwyspie bałkańskim upatrują tryumf tej samej idey, która zawiodła na Kapitol politykę sabaudzką... W takim razie wnosiliby można, że na przyszłym kongresie ks. Gorczakow w pełnomocniku włoskim nie znajdzie wcale niewygodnego oponenta. Ważny jest dalej ustęp mowy, w której król wspominając o śmierci Piusa IX i wyborze Leona XIII, cechuje niejako zadanie polityki włoskiej wobec kościoła. Ustęp ten już dla tego samego wzbudził wrażenie, że przypu-

szczano powszechnie, iż rząd włoski, nie uwiadomiony urzędownie o zmianie osób na Stolicy Apostolskiej, ignorować ją będzie tak samo, jak ją ignorowała *Gazzeta Ufficiale*, dla której nie istnieje dotąd papież Leon XIII. Mowa tronowa zapowiada, że polityka włoska uważa za swoje zadanie pogodzić szacunek dla religii z interesem państwa — zadanie wielce ważne, którego nie zdołano rozwiązać dotąd ani w Niemczech ani we Włoszech. Niedaleka przyszłość okaże, o ile szczęśliwsi będą na tem polu nowy papież i nowy król włoski.

Znowu jeden z najgłośniejszych reprezentantów rządzącego we Włoszech stronnictwa, członek rządu, minister spraw wewnętrznych, p. Crispi, wrzucony został w Orkus zapomnienia, a kto wie nawet, czy nie moralnej śmierci. Telgraf doniósł nam, że Crispi podał się do dymissyi, nie czekając zebrania się Izby. Najfatalniejszą stroną tego wypadku jest fakt, że Crispi ustąpił nie z powodów politycznych, nie dla różnic w łonie gabinetu, ani też w skutek jakiejś uchwały parlamentu, ale pod naciskiem pospolitego, gorszącego skandalu. Czytelnikom naszym znaną jest ta sprawa i powtarzać jej tu nie będziemy. Zarzut bigamii zabił Crispięgo, jak zarzut zdrady i usług policyjnych oddanych rządowi burbońskiemu w Neapolu zabił Nicotere. Już to drugi fakt ustąpienia ministra, wypartego z wysokiego i dostojnego urzędu przez skandal, przez ogłoszony w dziennikach *dossier* spiskowy lub sądowy... Smutny to w każdym razie objaw i nie przynosi zaszczytu stronnictwu, które zdaje się być dzisiaj wszechmocnym w Italii. Rola p. Crispięgo skończona. Nie była nigdy długą i nie była zbyt świetną, ale przecież nikt nie przypuszczał, aby epilog jej był tak niepiękny. Zdawało

się jakiś czas, że Crispi odegra wielką rolę, nie tylko w Włoszech samych, ale nawet na polu akcji europejskiej. Czytelnicy przypomną sobie jego objazdżkę po stolicach europejskich, osłonioną nimibem jakiejś niby wielkiej a tajemniczej missyi. Jak Salisbury tak i Crispi zabawił się w dyplomatycznego *commis-voyageura*, chodził od Pilata do Heroda, konferował z Gambottą i Bismarckiem — ale z całej tej wielkiej podróży nie pozostało nic prócz satyrycznej spiewki włoskiej, opiewającej Odyssyę *Don Ciccio*. Powołany wkrótce po swej podróży do gabinetu, miał sprawdzić najśmielsze marzenia swego stronnictwa. Tymczasem znalazła się ... Rozalia, a Włochy straciły jednego z swych mężów stanu nowej szkoły, niestety tak odmiennie od starej, sławnej szkoły statystów italskich!...

Rada państwa.

* * * **Wiedeń, 7 marca.** (Korespondencya *Gazety Lwowskiej*.) Po szybkim załatwieniu trzech pierwszych punktów dzisiejszego porządku dziennego przystąpiła Izba do rozpraw budżetowych. Odkąd budżet bywa uchwalany przez reprezentację ludności, nie było jeszcze takich — nie wiemy, jakby je bliżej określić — rozpraw budżetowych jak ta razą. Ogólna dyskusya nad budżetem, jak już pod koniec roku 1876 zauważył p. Dunajewski i jak dziś z innej nadmieniono strony, zastępuje w tej długiej sesji rozprawy adresowe; to też brali w niej udział liczni i wybitniejsi posłowie, którzy znajdowali słuchaczy uważnych w przepelnionej tak nałwach jak i na galeryach sali. Zokoliczności obrad nad budżetem na r. 1877 zaraz pierwszego dnia zapisało się do głosu 29 posłów, dziś zapisało się ich 8, a między nimi ani jeden z najmniejszych. Charakterystyczny

